JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS

YVES BOT

31 päivänä tammikuuta 2008 [1]

1. Käsiteltävänä olevalla kanteella Espanjan kuningaskunta vaatii vuosittaisen pyyntiponnistuksen enimmäistasojen vahvistamisesta tietyille alueille ja kalastuksille 19.7.2004 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1415/2004 [2] 1–6 artiklan kumoamista.

2. Tämä kanne on jatkoa kanteelle, jonka Espanjan kuningaskunta nosti tiettyjä yhteisön kalastusalueita ja kalavaroja koskevan pyyntiponnistuksen hallinnoinnista, asetuksen (ETY) N:o 2847/93 muuttamisesta sekä asetusten (EY) N:o 685/95 ja (EY) N:o 2027/95 kumoamisesta 4.11.2003 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1954/2003 [3] 3, 4 ja 6 artiklaa vastaan ja jonka yhteisöjen tuomioistuin hylkäsi asiassa Espanja vastaan neuvosto 30.3.2006 antamallaan tuomiolla. [4]

3. Kyseisessä tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin katsoi, ettei riidanalaisia säännöksiä voitu erottaa asetuksen N:o 1954/2003 muista osista ja siksi Espanjan kuningaskunnan esittämät vaatimukset kyseisen asetuksen osittaiseksi kumoamiseksi oli jätettävä tutkimatta. [5]

4. Yhteisöjen tuomioistuin päätti 2.3.2005 keskeyttää esillä olevan asian käsittelyn siihen saakka, kunnes mainitussa asiassa annettaisiin tuomio. Kun edellä mainitussa asiassa Espanja vastaan neuvosto oli annettu tuomio, Espanjan kuningaskunta pyysi, että esillä olevan asian käsittelyä jatkettaisiin.

5. Espanjan kuningaskunta esittää käsiteltävänä olevan kanteen tueksi EY 241 artiklan nojalla asetusta N:o 1954/2003 koskevan lainvastaisuusväitteen.

6. Tässä ratkaisuehdotuksessa selitän ensin, miksi tämä lainvastaisuusväite on mielestäni

1 – Alkuperäinen kieli: ranska.

2 – EUVL L 258, s. 1.

3 – EUVL L 289, s. 1.

4 – Asia C-36/04, Espanja v. neuvosto, tuomio 30.3.2006 (Kok. 2006, s. I-2981).

5 – Em. asia Espanja v. neuvosto (tuomion 21 kohta).

otettava tutkittavaksi. Sen jälkeen perustelen, miksi katson, että Espanjan kuningaskunnan tällaisen lainvastaisuusväitteen tueksi esittämiä väitteitä ei voida hyväksyä ja että käsiteltävänä oleva kanne on näin ollen hylättävä perusteettomana.

I Asiaa koskevat oikeussäännöt

A *Asetus N:o 1954/2003*

7. Elollisten vesiluonnonvarojen säilyttämisestä ja kestävästä hyödyntämisestä yhteisessä kalastuspolitiikassa 20.12.2002 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2371/2002 [6] 4 artiklan 1 kohdan mukaan ”neuvosto vahvistaa yhteisön toimenpiteitä, jotka koskevat vesialueille pääsyä ja vesiluonnonvarojen käyttöoikeutta sekä kestävän kalastustoiminnan harjoittamista”. Saman artiklan 2 kohdan f alakohdassa mainitaan erityisesti toimenpiteet, joiden tarkoituksena on ”pyyntiponnistuksen rajoittaminen”.

8. Asetus N:o 1954/2003 on tällainen toimenpide. Sen 1 artiklan mukaan kyseisessä asetuksessa ”määritellään perusteet ja menettelyt, joilla otetaan käyttöön pyyntiponnistuksen hallinnointijärjestelmä ICES-alueilla V, VI, VII, VIII, IX ja X sekä CECAF-alueilla 34.1.1, 34.1.2 ja 34.2.0”.

9. Saman asetuksen 2 artiklan b alakohdan mukaan ”’pyyntiponnistuksella’ tarkoitetaan kalastusaluksen kapasiteetin ja kalastustoiminnan tuloa; kun on kyse joukosta aluksia, sillä tarkoitetaan joukon kaikkien alusten pyyntiponnistusten summaa”.

10. Asetuksen N:o 1954/2003 johdantoosan toisessa perustelukappaleessa tarkennetaan seuraavaa: ”Espanjan ja Portugalin liittymisasiakirjan [7] 156–166 ja 347–353 artiklassa määritellyn, tietyille alueille ja tiettyihin kalavaroihin pääsyä koskevan järjestelmän voimassaolo päättyi 31 päivänä joulukuuta 2002. Tämän vuoksi tiettyjä yhteisön kalastusalueita ja kalakantoja koskevasta pyyntiponnistusten hallinnosta 27 päivänä maaliskuuta 1995 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 685/95 [8] ja tiettyjä yhteisön kalastusalueita ja kalakantoja koskevasta pyyntiponnistusten hallintojärjestelmästä 15 päivänä kesäkuuta 1995 annetun

6 – EYVL L 358, s. 59.

7 – Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan liittymisehdoista ja perustamissopimusten mukautuksista tehty asiakirja (EYVL 1985, L 302, s. 23, erityisesti s. 69 ja sitä seuraavat sivut; jäljempänä liittymisasiakirja).

8 – 27.3.1995 annettu asetus (EYVL L 71, s. 5).

neuvoston asetuksen (EY) N:o 2027/95 [9] eräät säännökset on mukautettava uuteen oikeudelliseen tilanteeseen.”

11. Lisäksi asetuksen N:o 1954/2003 johdanto-osan kolmannessa perustelukappaleessa todetaan seuraavaa: ”Muut asetusten [N:o 685/95] ja [N:o 2027/95] säännökset koskevat pyyntiponnistuksen kasvamisen estämiseksi käyttöön otettavaa pyyntiponnistuksen yleistä hallinnointijärjestelmää, eivätkä ne liity [liittymisasiakirjaan]. Nämä säännökset ovat kalastuksenhoidon kannalta tärkeitä, ja ne olisi pidettävä ennallaan.”

12. Tätä varten asetuksen N:o 1954/2003 johdanto-osan neljännessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa: ”Jotta varmistetaan, että nykyinen kokonaispyyntiponnistus ei kasva, on välttämätöntä laatia uusi pyyntiponnistuksen hallinnointijärjestelmä [saman asetuksen 1 artiklassa luetelluille alueille]. Tässä järjestelmässä pyyntiponnistus määritellään vuosina 1998–2002 kyseisissä kalastuksissa harjoitetun pyyntiponnistuksen perusteella.”

13. Asetuksen N:o 1954/2003 II luku liittyy asetuksella käyttöön otettavaan pyyntiponnistuksen hallinnointijärjestelmään. Kyseiseen lukuun sisältyvässä asetuksen 3 artiklassa, jonka otsikko on ”Pohjakalalajien sekä tiettyjen nilviäisten ja äyriäisten pyyntiä koskevat toimenpiteet”, säädetään seuraavaa:

”1. Lukuun ottamatta 6 artiklan 1 kohdassa määriteltyä aluetta jäsenvaltioiden on:

a) arvioitava vuosittaisina keskiarvoina aluksilla, joiden kokonaispituus on vähintään 15 metriä, vuosina 1998–2002 harjoitettujen kalastusten pyyntiponnistuksen tasot kullakin 1 artiklassa tarkoitetulla ICES- ja CECAF-alueella pohjakalalajien, syvänmeren kantojen kalastukseen sovellettavista kalastusmahdollisuuksien saamista koskevista erityisistä vaatimuksista ja niihin liittyvistä edellytyksistä 16 päivänä joulukuuta 2002 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2347/2002 [10] kattamia lajeja lukuun ottamatta, isokampasimpukoiden, isotaskurapujen ja hämähäkkirapujen kalastuksen osalta tämän asetuksen liitteen mukaisesti. Pyyntiponnistuksen laskemista varten on mitattava aluksen kalastuskapasiteetti alukseen asennetun tehon ilmaisevina kilowatteina (kW).

9 – 15.6.1995 annettu asetus (EYVL L 199, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 19.1.1999 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 149/1999 (EYVL L 18, s. 3).

10 – EYVL L 351, s. 6.

b) osoitettava a alakohdan mukaisesti arvioidut, a alakohdassa määriteltyjen kalastusten pyyntiponnistuksen tasot kullekin ICES-alueelle tai CECAF-alueelle kunkin a alakohdassa mainitun kalastuksen osalta.

pyyntiponnistusten tasot, asetuksen [N:o 2347/2002] kattamia lajeja lukuun ottamatta, isokampasimpukoiden, isotaskurapujen ja hämähäkkirapujen pyynnin osalta ja osoitettava arvioidun pyyntiponnistuksen tasot kunkin lajin kalastukselle".

– –"

14. Asetuksessa N:o 1954/2003 vahvistetaan lisäksi erityinen pyyntiponnistusjärjestelmä biologisesti herkälle alueelle, joka rajoittuu Irlannin rannikkoon. Asetuksen johdantoosan seitsemännessä perustelukappaleessa tarkennetaan tältä osin seuraavaa: "Eräällä Irlannin etelä- ja länsipuolella sijaitsevalla alueella on todettu esiintyvän runsaasti kummelitursкan poikasia. Tällä alueella on otettu käyttöön erityisiä pohjapyydyksen käytön rajoituksia. Samassa säilyttämistarkoituksessa alueella olisi myös otettava käyttöön edellä kuvatun yleisen järjestelmän puitteissa erityisvaatimuksia, jotka koskevat pyyntiponnistuksen rajoittamista. – –"

16. Asetuksen N:o 1954/2003 11 artiklan 1 kohdassa säädetään vielä, että jäsenvaltioiden Euroopan yhteisöjen komissiolle ilmoittamien tietojen perusteella jälkimmäinen "esittää – – neuvostolle ehdotuksen asetukseksi, jossa vahvistetaan vuosittainen pyyntiponnistuksen enimmäistaso kunkin jäsenvaltion sekä 3 ja 6 a artiklassa määritellyn alueen ja kalastuksen osalta".

17. Mainitun asetuksen 11 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan "neuvosto päättää määräenemmistöllä komission ehdotuksesta – – 1 kohdassa tarkoitetusta suurimmasta vuosittaisesta pyyntiponnistuksen tasosta".

15. Kyseisellä biologisesti herkällä alueella, joka rajataan täsmällisesti asetuksen N:o 1954/2003 6 artiklan 1 kohdassa, sovellettava erityinen pyyntiponnistusjärjestelmä määritellään saman artiklan 2 kohdassa, jossa säädetään, että "jäsenvaltioiden on arvioitava vuosittaisina keskiarvoina aluksilla, joiden kokonaispituus on vähintään 10 metriä, vuosina 1998–2002 harjoitettujen kalastusten

18. Neuvosto antoi tämän säännöksen perusteella asetuksen N:o 1415/2004, jota käsiteltävänä oleva kumoamiskanne koskee.

B *Asetus N:o 1415/2004*

19. Asetuksen N:o 1415/2004 johdantoosan viimeisen perustelukappaleen mukaan ”vuosittaisen pyyntiponnistuksen enimmäistason, joka vahvistetaan jonkin jäsenvaltion lipun alla purjehtiville aluksille lajiryhmittäin, alueittain ja kalastuksittain, olisi oltava yhtä suuri kuin kyseisten alusten harjoittaman kalastuksen kokonaispyyntiponnistustaso vuosina 1998–2002 jaettuna viidellä”.

20. Tässä asetuksessa säädetään seuraavaa:

”1 artikla

Aihe

Tällä asetuksella vahvistetaan kullekin jäsenvaltiolle sekä kullekin asetuksen [N:o 1954/2003] 3 ja 6 artiklassa määritellylle alueelle ja kalastukselle vuosittaisen pyyntiponnistuksen enimmäistaso.

2 artikla

Enimmäistasot

1. Vuosittaisen pyyntiponnistuksen enimmäistasot asetuksen [N:o 1954/2003] 3 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitetuille alueille vahvistetaan lajiryhmittäin, alueittain, kalastuksittain ja jäsenvaltioittain tämän asetuksen liitteessä I.

2. Vuosittaisen pyyntiponnistuksen enimmäistasot asetuksen [N:o 1954/2003] 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulle alueelle vahvistetaan lajiryhmittäin, alueittain, kalastuksittain ja jäsenvaltioittain tämän asetuksen liitteessä II.

3 artikla

Alueen kautta kulkeminen

1. Kunkin jäsenvaltion on varmistettava, että pyyntiponnistusten jakaminen alueittain, kuten se on määritelty asetuksen [N:o 1954/2003] 3 ja 6 artiklassa, ei johda siihen, että kalastukseen käytetään enemmän aikaa verrattuna viiteajanjakson aikana harjoitettuihin pyyntiponnistustasoihin.

2. Pyyntiponnistuksen vahvistamista sen seurauksena, että alus kulkee sellaisen alueen kautta, jolla kalastusta ei ole harjoitettu viiteajanjakson aikana, ei saa käyttää kalastamisen harjoittamiseen kyseisellä alueella. Kunkin jäsenvaltion on rekisteröitävä kyseisenlainen pyyntiponnistus erikseen.

4 artikla

Menetelmät

Kunkin jäsenvaltion on varmistettava, että pyyntiponnistuksen rekisteröimisessä käytettävä menetelmä on sama, jota käytetään pyyntiponnistuksen tasojen arviointiin asetuksen [N:o 1954/2003] 3 ja 6 artiklan mukaisesti.

5 artikla

Yhteensovittaminen muiden pyyntiponnistusrajoitusjärjestelmien kanssa

Liitteissä I ja II vahvistetut vuosittaisen pyyntiponnistuksen enimmäistasot eivät rajoita elvytyssuunnitelmien mukaisesti vahvistettuja pyyntiponnistusrajoituksia eivätkä muita yhteisön lainsäädännön mukaisia hoitotoimenpiteitä edellyttäen, että vahvistettua alempaa pyyntiponnistustasoa noudatetaan.

6 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.”

II Kanne

21. Espanjan kuningaskunta vaatii kannekirjelmässään, että yhteisöjen tuomioistuin kumoaa asetuksen N:o 1415/2004 1–6 artiklan sen perusteella, että asetus on vastoin kansalaisuuteen perustuvan syrjinnän kieltoa koskevaa periaatetta ja että neuvosto on käyttänyt väärin harkintavaltaansa, kun se on antanut asetuksen N:o 1954/2003 6 artiklan ja asetuksen N:o 1415/2004.

22. Lisäksi Espanjan kuningaskunta nimenomaisesti esittää 22.6.2006 toimittamassaan vastauskirjelmässä EY 241 artiklan nojalla asetusta N:o 1954/2003 koskevan lainvastaisuusväitteen. Se vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin toteaa asetuksen lainvastaiseksi.

23. Komissio hyväksyttiin yhteisöjen tuomioistuimen presidentin 9.3.2005 antamalla määräyksellä väliintulijaksi tukemaan neuvoston vaatimuksia.

III Asian arviointi

24. Ensimmäiseksi käsittelen Espanjan kuningaskunnan esittämän lainvastaisuusväitteen ottamista tutkittavaksi.

A *Espanjan kuningaskunnan esittämän lainvastaisuusväitteen ottaminen tutkittavaksi*

25. Espanjan kuningaskunnan kannekirjelmässään esittämän ensimmäisen kanneperusteen mukaan kansalaisuuteen perustuvan syrjinnän kieltoa koskevaa periaatetta on loukattu yhtäältä vuosittaisen pyyntiponnistuksen enimmäistason vahvistamisessa käytettävän viiteajanjakson osalta ja toisaalta herkän alueen rajaamisessa.

26. Kyseinen jäsenvaltio esittää kanneperusteensa tueksi samat väitteet, jotka se esitti edellä mainitussa asiassa Espanja vastaan neuvosto.

27. Espanjan kuningaskunta toteaa kannekirjelmänsä 36 kohdassa, että sen mielestä asetuksen N:o 1954/2003 3, 4 ja 6 artikla ovat vastoin syrjintäkiellon periaatetta ja ne on kumottava. Tästä syystä se nosti kumoamiskanteen edellä mainitussa asiassa Espanja vastaan neuvosto.

28. Espanjan kuningaskunta tarkentaa riitauttavansa myös asetuksen N:o 1415/2004 siltä osin kuin sillä pannaan täytäntöön asetuksen N:o 1954/2003 3 ja 6 artikla.

29. Espanjan kuningaskunta toistaa kannekirjelmässään myös toisen, neuvoston harkintavallan väärinkäyttöä koskevan kanneperusteen osalta samat väitteet, jotka se esitti edellä mainitussa asiassa Espanja vastaan neuvosto. Sen mielestä yhteisöjen tuomioistuimen olisi kumottava asetus N:o 1415/2004, jolla pannaan täytäntöön asetuksen N:o 1954/2003 6 artikla, koska neuvosto käytti väärin harkintavaltaansa, kun se antoi kyseisen 6 artiklan ja täytäntöönpanoasetuksen.

30. Espanjan kuningaskunta toteaa vastauskirjelmässä, jonka se toimitti sen jälkeen, kun edellä mainitussa asiassa Espanja vastaan neuvosto oli annettu tuomio, että asetuksesta N:o 1954/2003 on syytä esittää lainvastaisuusväite EY 241 artiklan nojalla. Se perustelee useilla syillä, miksi se vaatii liitännäisesti, että asetuksen N:o 1954/2003 yhdenmukaisuus yhteisön oikeuden kanssa on tutkittava.

31. Espanjan kuningaskunnan mukaan lainvastaisuusväitteen kautta voidaan tarvittaessa poistaa säännöksiä, jotka toimivat kumoamiskanteen kohteena olevan säädöksen perustana, vaikka ne ovat yhteisön oikeuden vastaisia. Se tuo tässä yhteydessä esiin, että täytäntöönpanosäädöksen – eli asetuksen N:o 1415/2004 – ja perussäädöksen – eli asetuksen N:o 1954/2003 – välillä on suora oikeudellinen yhteys. Asetuksen N:o 1415/2004 liitteissä olevat raja-arvot nimittäin saatettiin vahvistaa ja laskea vain asetuksen N:o 1954/2003 3 ja 6 artiklassa määriteltyjen toimenpiteiden ja edellytysten pohjalta.

32. Espanjan kuningaskunta katsoo lisäksi, ettei käsiteltävänä olevassa asiassa ole kyse tilanteesta, jossa jäsenvaltion esittämää lainvastaisuusväitettä ei voitaisi ottaa tutkittavaksi sen takia, että kumoamiskanteen nostamisen määräaika on umpeutunut. [11] Espanjan kuningaskunta nimittäin väittää täyttäneensä kyseisen vaatimuksen, kun se nosti kanteen perusasetuksesta edellä mainitussa asiassa Espanja vastaan neuvosto.

33. Lopuksi kyseinen jäsenvaltio tuo esiin, ettei mainitussa asiassa annetussa tuomiossa tarkasteltu asiakysymyksenä sen esittämiä kanneperusteita, jotka koskevat olennaisin osin myös täytäntöönpanoasetusta ja joilla perustellaan käsiteltävänä olevassa asiassa, miksi asetusta N:o 1954/2003 ei voida soveltaa. Sen mukaan se, ettei asiakysymystä ole ratkaistu, ja se, että kahden merkityksellisen asetuksen välillä on suora oikeudellinen yhteys, velvoittavat yhteisöjen tuomioistuimen ottamaan käsiteltävänä olevan asian yhteydessä kantaa siihen, voidaanko asetusta N:o 1954/2003 soveltaa. Espanjan kuningaskunta katsoo, että muussa tapauksessa yhteisöjen tuomioistuimen tuomiolla ei ole tehokasta vaikutusta.

34. Neuvosto tuo vastineessaan esiin, ettei Espanjan kuningaskunta väitä, ettei asetuksessa N:o 1415/2004 olisi noudatettu asetuksen N:o 1954/2003 säännöksiä, vaan kyseinen jäsenvaltio katsoo päinvastoin, että riidanalainen asetus on lainvastainen siksi, että siinä on noudatettu asetuksen N:o 1954/2003 3 ja 6 artiklassa säädettyjä perusteita. Neuvosto toteaa myös, että edellä mainitun asian Espanja vastaan neuvosto yhteydessä Espanjan kuningaskunta vaati yhteisöjen tuomioistuinta kumoamaan asetuksen N:o 1954/2003 3 ja 6 artiklan samoilla perusteilla, joihin se vetoaa käsiteltävänä olevassa asiassa, eli syrjintäkiellon periaatteen loukkaamisen ja harkintavallan väärinkäytön perusteella. Tämän jälkeen neuvosto esittää kantansa asiakysymykseen.

35. Neuvosto korostaa vastauskirjelmässään, että käsiteltävänä oleva kanne, joka koskee asetusta N:o 1415/2004, on nostettu edellä mainitusta asiasta Espanja vastaan neuvosto erillisen ja riippumattoman

11 – Espanjan kuningaskunta viittaa tässä yhteydessä asiassa C-135/93, Espanja v. komissio, 29.6.1995 annettuun tuomioon (Kok. 1995, s. I-1651, 17 kohta).

menettelyn yhteydessä, vaikka nämä kanteet liittyvätkin selvästi toisiinsa. Neuvosto tuo esiin, että kullekin jäsenvaltiolle asetuksessa N:o 1415/2004 vahvistetun vuosittaisen pyyntiponnistuksen enimmäistason noudattaminen on asetuksen N:o 1954/2003 3, 4 ja 6–8 artiklassa säädettyjä velvoitteita täydentävä mutta niistä erillinen velvoite.

36. Neuvoston mielestä vastauskirjelmän yhteydessä on liian myöhäistä esittää lainvastaisuusväite, eikä väitettä siten voida ottaa tutkittavaksi. Se katsoo, että yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 42 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan [12] valossa Espanjan kuningaskunnan edellä mainitussa asiassa Espanja vastaan neuvosto nostaman kanteen hylkäämistä ei voida pitää uutena seikkana.

37. Tässä yhteydessä neuvosto tuo erityisesti esiin, että yhteisön toimielinten antamia säädöksiä koskee pätevyysolettama, joten yhteisöjen tuomioistuimen tuomio, jossa vahvistetaan säädöksen pätevyys, ei muuta kantajan oikeudellista tilannetta eikä siten voi mahdollistaa vetoamista uuteen perusteeseen.

38. Neuvosto on joka tapauksessa sitä mieltä, ettei Espanjan kuningaskunta voi riitauttaa asetuksen N:o 1954/2003 pätevyyttä sen jälkeen, kun EY 230 artiklan viimeisessä kohdassa vahvistettu määräaika on umpeutunut. Se katsoo, että jos jäsenvaltio voisi riitauttaa yhteisön säädöksen lainvastaisuusväitteellä aina, kun jokin toimielin antaa kyseisen yhteisön säädöksen täytäntöönpanosäädöksen, sellaisia yhteisön säädöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia, voitaisiin riitauttaa loputtomiin, mikä olisi neuvoston mielestä vastoin kanteiden nostamisen määräaikojen tarkoitusta, joka on oikeusvarmuuden takaaminen.

39. Neuvosto vetoaa tässä yhteydessä yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöön, josta seuraa, että jos yhteisön toimielinten tekemää päätöstä ei ole riitautettu EY 230 artiklan viimeisessä kohdassa määrätyssä määräajassa, päätöksen adressaatti ei voi vedota sen lainvastaisuuteen, koska päätöksestä on tullut vastaanottajan osalta lopullinen. [13]

40. Neuvosto katsoo, että tätä oikeuskäytäntöä on sovellettava käsiteltävänä olevassa asiassa, vaikka se eroaa siitä kahdella tavalla, eli yhtäältä siten, että Espanjan kuningaskunta on riitauttanut säädöksen, jonka pätevyyden se nyt riitauttaa, mutta sen kanne on

12 – Kyseisen määräyksen mukaan ”asian käsittelyn kuluessa ei saa vedota uuteen perusteeseen, ellei se perustu kirjallisen käsittelyn aikana esille tulleisiin tosiseikkoihin tai oikeudellisiin seikkoihin”.

13 – Neuvosto viittaa asiassa 52/83, komissio v. Ranska, 15.11.1983 annettuun tuomioon (Kok. 1983, s. 3707, 10 kohta); asiassa C-188/92, TWD Textilwerke Deggendorf, 9.3.1994 annettuun tuomioon (Kok. 1994, s. I-833, Kok. Ep. XV, s. I-67, 13 kohta) ja asiassa C-239/99, Nachi Europe, 15.2.2001 annettuun tuomioon (Kok. 2001, s. I-1197, 29 kohta).

hylätty, ja toisaalta siten, että käsiteltävänä olevassa asiassa riitautettu säädös on asetus.

41. Komissio puolestaan korostaa ensinnäkin, että asetusten N:o 1954/2003 ja N:o 1415/2004 välinen yhteys on niin tiivis, että käsiteltävänä oleva kanne on vain lähes sanatarkka toisinto kanteesta, joka johti tuomioon edellä mainitussa asiassa Espanja vastaan neuvosto. Komission mielestä käsiteltävänä oleva kanne ei tosiasiallisesti kohdistu asetukseen N:o 1415/2004 vaan asetuksen N:o 1954/2003 3, 4 ja 6 artiklaan. Yhdessäkään käsiteltävänä olevan kanteen kanneperusteista ei komission mukaan mainita erityisesti tai suoraan asetusta N:o 1415/2004. Tästä syystä komissio katsoo, että Espanjan kuningaskunta vaatii nyt vireillä olevan menettelyn jatkamista välttääkseen sen tuomion vaikutukset, jolla sen kanne hylättiin edellä mainitussa asiassa Espanja vastaan neuvosto.

42. Lisäksi implisiittistä lainvastaisuusväitettä ei komission mukaan ole esitetty asianmukaisesti, koska ensinnäkin tällainen väite on sen mielestä alisteinen EY 230 artiklan mukaiselle kumoamiskanteelle, joten Espanjan kuningaskunta ei voi vedota sellaisen säädöksen lainvastaisuuteen, josta se on voinut nostaa kumoamiskanteen. [14] Toisaalta lainvastaisuusväite ei ole komission mielestä oikeusjärjestyksen perusteita koskeva kysymys, joten se on esitettävä nimenomaisesti kannekirjelmässä. [15]

43. Komission mukaan vastauskirjelmässä esitetyn lainvastaisuusväitteen osalta olisi katsottava, että se on esitetty määräajan päättymisen jälkeen. Lisäksi komissio katsoo, että tällainen väite edellyttää vetoamista uuteen perusteeseen ja alkuperäisen vaatimuksen muuttamista, mikä ei yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 42 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan ole mahdollista.

44. Näistä syistä komissio katsoo, että käsiteltävänä oleva kanne on hylättävä ilman, että asiakysymystä tarvitsee tutkia.

45. Komission väliintulokirjelmään antamassaan vastauksessa Espanjan kuningaskunta tarkentaa, että sen mielestä edellä mainitussa asiassa Espanja vastaan neuvosto annettu tuomio on uusi tosiseikka ja oikeudellinen seikka, joka on tullut esiin menettelyn aikana ja joka oikeuttaa vetoamisen uuteen perusteeseen yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 42 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti. Lisäksi lainvastaisuusväite ei sen mielestä ole vastoin oikeusvarmuuden eikä oikeusvoiman periaatteita.

14 – Komissio viittaa tässä yhteydessä yhdistetyissä asioissa T-244/93 ja T-486/93, TWD v. komissio, 13.9.1995 annettuun tuomioon (Kok. 1995, s. II-2265, 103 kohta).

15 – Komissio mainitsee tässä yhteydessä asiassa 14/59, Société des fonderies de Pont-à-Mousson v. korkea viranomainen, 17.12.1959 annetun tuomion (Kok. 1959, s. 445).

46. Olen neuvoston ja komission kanssa eri mieltä sikäli kuin ne katsovat, ettei Espanjan kuningaskunnan tämän kanteen yhteydessä esittämän kaltaista lainvastaisuusväitettä voida ottaa tutkittavaksi.

47. Neuvosto ja komissio perustelevat kantaansa kahdesta näkökulmasta: periaatteen tasolla ne väittävät, että jäsenvaltio ei voi esittää lainvastaisuusväitettä yhteisön säädöksestä, jonka se on voinut aiemmassa vaiheessa riitauttaa, vaikka kyse olisi asetuksesta. Toisaalta ne katsovat, että lainvastaisuusväite on esitetty pääasiassa liian myöhään.

48. Minun mielestäni taas EY 241 artiklassa annetaan jäsenvaltiolle hyvin laajasti mahdollisuus vaatia asetuksen jättämistä soveltamatta myös siinä tapauksessa, että jäsenvaltio on jo nostanut kanteen kyseisen asetuksen osittaiseksi kumoamiseksi mutta kanne on jätetty tutkimatta.

49. Lisäksi katson, ettei Espanjan kuningaskunta ole esittänyt lainvastaisuusväitettään liian myöhään, sillä se sisältyy implisiittisesti Espanjan kuningaskunnan toimittamaan kannekirjelmään.

1. Etuoikeutetun kantajan mahdollisuus esittää lainvastaisuusväite asetuksesta

50. Aluksi on syytä muistuttaa, että EY 241 artiklan mukaan ”vaikka 230 artiklan viidennessä kohdassa mainittu määräaika on päättynyt, asianosainen voi riidassa, joka koskee Euroopan parlamentin ja neuvoston yhdessä antamaa asetusta taikka neuvoston, komission tai [Euroopan keskuspankin] asetusta, vaatia yhteisön tuomioistuimessa 230 artiklan toisessa kohdassa mainitulla perusteella, että asetusta ei sovelleta”.

51. Yhteisöjen tuomioistuin on joutunut useaan otteeseen käsittelemään tavanomaisten kantajien tai etuoikeutettujen kantajien EY 241 artiklan nojalla esittämien lainvastaisuusväitteiden ottamista tutkittavaksi. Tämän tuloksena on syntynyt monimutkainen oikeuskäytäntö, jonka pääpiirteet ovat seuraavanlaiset.

52. Asiassa Simmenthal vastaan komissio 6.3.1979 antamassaan tuomiossa [16] yhteisöjen tuomioistuin totesi, että EY 241 artiklassa on kysymys yleisestä periaatteesta, jolla

16 – Asia 92/78, Simmenthal v. komissio, tuomio 6.3.1979 (Kok. 1979, s. 777).

taataan kullekin asianosaiselle tätä suoraan ja erikseen koskevan päätöksen kumoamiseksi oikeus riitauttaa toimielinten sellaisten aikaisempien toimenpiteiden pätevyys, jotka muodostavat oikeudellisen perustan kanteen kohteena olevalle päätökselle, jos asianosaisella ei ole ollut oikeutta nostaa EY 230 artiklan nojalla suoraa kannetta sellaisia toimenpiteitä vastaan, joiden seuraukset tämä kärsii voimatta vaatia niiden kumoamista. [17]

53. Tällä tuomiolla luotiin kumoamiskanteen ja lainvastaisuusväitteen välisiin suhteisiin oikeussuojakeinojen kompensaation logiikka. [18] Yhteisöjen tuomioistuin vahvisti lainvastaisuusväitteen toissijaisuuden, kun se asetti sen tutkittavaksi ottamisen edellytykseksi vaihtoehtoisen oikeussuojakeinon puuttumisen. [19]

54. Kun yhteisöjen tuomioistuin asetti lainvastaisuusväitteen tutkittavaksi ottamisen edellytykseksi sen, ettei asiaa voida suoraan saattaa yhteisöjen tuomioistuimien käsiteltäväksi, se halusi välttää tilanteen, jossa huolimaton kantaja käyttää tätä oikeussuojakeinoa uutena mahdollisuutena. Tästä seuraa oikeussuojan ainutkertaisuuden periaate, jonka mukaan oikeussubjektilla ei pääsääntöisesti ole kuin yksi mahdollisuus saattaa asia yhteisöjen tuomioistuimien käsiteltäväksi. [20]

55. Tämän logiikan mukaisesti liitännäisenä vaatimuksena tehdyn riitauttamisen prekluusio on sanktio huolimattomalle kantajalle, joka ei ole nostanut kumoamiskannetta päätöksen riitauttamiseksi, vaikka siihen olisi varmasti ollut mahdollisuus. [21]

56. Tavanomaisten kantajien tapaan etuoikeutetut kantajat eivät siis voi päätöksestä nostetun kumoamiskanteen yhteydessä vedota lainvastaisuusväitteen kautta sellaisen aiemmin annetun samankaltaisen säädöksen lainvastaisuuteen, jonka kumoamista ne olisivat voineet vaatia suoraan. Yhteisöjen tuomioistuimen mukaan päinvastaisen ratkaisun hyväksyminen mahdollistaisi EY 230 artiklan viidennessä kohdassa kanteen nostamiselle asetetun määräajan kiertämisen. [22] Periaatetta, jonka mukaan päätöksiä, joita ei ole riitautettu kyseisessä määräajassa, ei voida muuttaa jälkeenpäin, sovelletaan aina, ellei lainvastaiseksi väitetyssä säädöksessä ole niin erityisen vakavia ja ilmeisiä virheitä, että sitä voidaan pitää mitättömänä. [23]

17 – Tuomion 39 kohta.

18 – L. Coutron käytti tästä ranskankielistä ilmausta ”logique de compensation des voies de droit” väitöskirjassaan *La contestation incidente des actes de l'Union européenne*, jonka väitöstilaisuus pidettiin 10.12.2005 Montpellier I -yliopistossa.

19 – Ks. Molinier, J., ”Exception d'illégalité”, *Jurisclasseur Europe*, 2007, vihko 350, s. 7, 22 kohta.

20 – Ks. em. teos Coutron, L., s. 113 ja 383.

21 – Tämä riitauttamisen mahdollisuus evättiin huolimattomalta kantajalta ensimmäisen kerran säännöksen pätevyyden arviointia koskeneen ennakkoratkaisupyynnön yhteydessä (em. asia TWD Textilwerke Deggendorf, tuomion 23–25 kohta). Seuraavana vuonna Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin sovelsi tätä ajattelutapaa lainvastaisuusväitteen yhteydessä (em. asia TWD v. komissio, tuomion 103 kohta).

22 – Ks. erityisesti em. asia Espanja v. komissio (tuomion 17 kohta).

23 – Asia 226/87, komissio v. Kreikka, tuomio 30.6.1988 (Kok. 1988, s. 3611, 16 kohta). Ks. vastaavasti myös yhdistetyt asiat 6/69 ja 11/69, komissio v. Ranska, tuomio 10.12.1969 (Kok. 1969, s. 523, Kok. Ep. I, s. 425, 11–13 kohta).

57. Päteekö tämä oikeussuojakeinojen kompensaatioon perustuva ajattelutapa myös silloin, kun lainvastaisuusväite on esitetty asetuksesta?

58. Kysymykseen voidaan vastata myöntävästi, jos lainvastaisuusväitteen on esittänyt tavanomainen kantaja. Siinä tapauksessa liitännäisen riitauttamisen mahdollisuus kompensoi muiden kuin etuoikeutettujen kantajien rajallista mahdollisuutta nostaa kumoamiskanne lainsäädäntötoimesta. Sellaisen yleisesti sovellettavan toimen kohdalla, jonka kumoamista tavanomaiset kantajat eivät lähtökohtaisesti voi suoraan vaatia, tavanomaisia kantajia ei voida moittia huolellisuuden puutteesta, ja niillä on siten oikeus riitauttaa toimi liitännäisesti. [24]

59. Tämä ajattelutapa on mielestäni yhteisön oikeussuojakeinojen järjestelmän mukainen ja noudattaa EY 241 artiklan sanamuotoa, jossa annetaan kaikille asianosaisille mahdollisuus vaatia liitännäisesti, ettei asetusta sovelleta. Kun tavanomaisilla kantajilla on tällä tavalla yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä vahvistettu olevan mahdollisuus riitauttaa yleisesti sovellettava toimi liitännäisesti, siinä on onnistuttu sovittamaan yhteen oikeussuojakeinojen kompensaation logiikka ja EY 241 artiklan sanamuoto.

60. Sitä vastoin tilanteessa, jossa etuoikeutettu kantaja esittää lainvastaisuusväitteen asetuksesta, oikeussuojakeinojen kompensaatioon perustuva ajattelutapa menettää merkityksensä, sillä se olisi vastoin EY 241 artiklan sanamuotoa.

61. Koska jäsenvaltioilla ja yhteisön toimielimillä on lähes rajaton mahdollisuus nostaa kumoamiskanteita, tällainen ajattelutapa nimittäin, jonka mukaan lainvastaisuusväitteen tutkittavaksi ottaminen edellyttää, ettei asiaa voida saattaa suoraan yhteisöjen tuomioistuimien käsiteltäväksi, johtaisi väistämättä siihen, että etuoikeutetuilta kantajilta evättäisiin oikeus riitauttaa toimi liitännäisesti. [25] Tämä olisi selvästi vastoin EY 241 artiklan sanamuotoa, jossa – kuten edellä on todettu – annetaan asianosaisille oikeus vaatia yhteisöjen tuomioistuimessa asetuksen jättämistä soveltamatta, vaikka EY 230 artiklan viidennessä kohdassa mainittu määräaika olisi päättynyt. [26]

62. Varmasti juuri tämän sanamuodon [27] ylipääsemättömän luonteen takia yhteisöjen tuomioistuin on myöntänyt vähitellen

24 – Ks. vastaavasti asia C-241/95, Accrington Beef ym., tuomio 12.12.1996 (Kok. 1996, s. I-6699, 15 ja 16 kohta).

25 – Ks. em. teos Coutron, L., s. 393.

26 – Ks. tässä yhteydessä julkisasiamies Slynnin ratkaisuehdotus asiassa 181/85, Ranska v. komissio, tuomio 12.2.1987 (Kok. 1987, s. 689). Hän katsoi, että vaikka jäsenvaltiot ovat etuoikeutetussa asemassa EY 230 artiklassa, EY 241 artiklassa tarkoitetaan sen sanamuodon mukaisesti asianosaisella kaikkia asianosaisia eikä kaikkia muita asianosaisia kuin jäsenvaltioita (ratkaisuehdotus, s. 703).

27 – Julkisasiamies Mancini käytti tästä ranskankielistä ilmausta ”donnée littérale” asiassa 204/86, Kreikka v. neuvosto, tuomio 27.9.1988 (Kok. 1988, s. 5323, Kok. Ep. IX, s. 689) antamassaan ratkaisuehdotuksessa, s. 5343.

useiden julkisasiamiestensä aloitteesta, [28] että etuoikeutettu kantaja voi esittää kumoamiskanteen yhteydessä lainvastaisuusväitteen asetuksesta. [29]

63. Näin ollen ei voida pitää merkityksellisenä neuvoston ja komission väitettä, jonka mukaan Espanjan kuningaskunnan asetuksesta N:o 1954/2003 esittämää lainvastaisuusväitettä ei voida ottaa tutkittavaksi siksi, että kyseisellä jäsenvaltiolla oli mahdollisuus vaatia suoraan asetuksen kumoamista.

64. Tämä väite on mielestäni hylättävä etenkin silloin, kun etuoikeutettu kantaja on käyttänyt kanneoikeuttaan, mutta kanne on hylätty, koska osittaista kumoamista koskevia vaatimuksia ei ole otettu tutkittavaksi.

65. Jos nimittäin EY 241 artiklan sanamuodosta seuraa, ettei etuoikeutetun kantajan huolimattomuutta, kun se ei ole nostanut asetuksesta kumoamiskannetta määräajassa, voida pitää perusteena sille, että tällaista säädöstä koskeva lainvastaisuusväite jätetään tutkimatta, samaa perustelua on mielestäni sovellettava sitäkin suuremmalla syyllä silloin, kun jäsenvaltio on nostanut kumoamiskanteen määräajassa, mutta kanne on hylätty, koska osittaista kumoamista koskevia vaatimuksia ei ole otettu tutkittavaksi.

66. Mielestäni ei siis ole lainvastaisuusväitteen tutkittavaksi ottamista koskevan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön perusteella johdonmukaista rangaista ankarammin, eli prekluusiolla, sellaista etuoikeutettua kantajaa, jonka toiminta ei kenties ole ollut täydellisen huolellista – kuten Espanjan kuningaskunnan toiminta käsiteltävänä olevassa asiassa –, kuin sellaista, jonka toimintaa voidaan pitää huolimattomana.

67. Päättelen edellä esitetystä, että EY 241 artiklan sanamuoto antaa jäsenvaltiolle hyvin laajan mahdollisuuden vaatia asetuksen jättämistä soveltamatta, mielestäni myös silloin, kun jäsenvaltio on jo nostanut kanteen asetuksen osittaiseksi kumoamiseksi mutta kanne on jätetty tutkimatta.

28 – Ks. erityisesti julkisasiamies Roemerin asiassa 32/65, Italia v. neuvosto ja komissio, tuomio 13.7.1966 (Kok. 1966, s. 563, Kok. Ep. I, s. 299) antama ratkaisuehdotus, s. 600; julkisasiamies Slynnin em. asiassa Ranska v. komissio antama ratkaisuehdotus, s. 703 ja julkisasiamies Mancinin em. asiassa Kreikka v. neuvosto antama ratkaisuehdotus, s. 5343–5345. Ks. myös saman ajattelutavan osalta julkisasiamies Mengozzin yhteisöjen tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa C-91/05, komissio v. neuvosto, 19.9.2007 antaman ratkaisuehdotuksen 36–54 kohta.

29 – Useista tuomioista ilmenee vain implisiittisesti etuoikeutettujen kantajien oikeus riitauttaa asetus liitännäisesti kumoamiskanteen yhteydessä (ks. tuomiot em. asioissa Italia v. neuvosto ja komissio; Ranska v. komissio sekä Kreikka v. neuvosto). Yhteisöjen tuomioistuin on viime aikoina todennut selkeämmin, että etuoikeutettu kantaja voi riitauttaa asetuksen liitännäisesti (ks. erityisesti asia C-11/00, komissio v. EKP, tuomio 10.7.2003 (Kok. 2003, s. I-7147, 74–78 kohta) ja asia C-110/03, Belgia v. komissio, tuomio 14.4.2005 (Kok. 2005, s. I-2801, 76–81 kohta)).

2. Espanjan kuningaskunnan esittämän lainvastaisuusväitteen myöhästyminen

68. Tämän kysymyksen yhteydessä on syytä tuoda aluksi esiin, että lainvastaisuusväitteen tutkittavaksi ottamisen edellytyksiin kuuluu, että kantajan on esitettävä liitännäinen riitauttaminen selkeästi ja perustellusti. [30]

69. Näin ollen lainvastaisuusväite, johon ei ole liitetty yhteenvetoa kanneperusteesta ja jota ei ole perusteltu, on jätettävä tutkimatta. [31]

70. Kannekirjelmässä on siis mainittava ”olennaiset oikeudelliset perusteet”, joita voidaan tarvittaessa kehittää vastauksessa. [32]

71. Lisäksi se, ettei käsittelyn kuluessa saa vedota uuteen perusteeseen, tarkoittaa, ettei kantaja voi esittää lainvastaisuusväitettä ensimmäistä kertaa vastauskirjelmässä, [33] ellei käsittelyn aikana ole tullut esille uusia tosiseikkoja tai oikeudellisia seikkoja yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 42 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti. [34]

72. On myös syytä tuoda esiin, että yhteisöjen tuomioistuimen mukaan on niin, että vaikka kyseisessä määräyksessä sallitaan se, että kantaja poikkeuksellisesti vetoaa uusiin perusteisiin tukeakseen kannekirjelmässään esittämiään vaatimuksia, siinä ei kuitenkaan anneta kantajalle mahdollisuutta esittää uusia vaatimuksia. [35]

73. Näiden vaatimusten osalta yhteisöjen tuomioistuimet ovat jo hyväksyneet sen, että lainvastaisuusväite voidaan esittää implisiittisesti.

74. On korostettava, ettei tämän seikan hyväksyminen vaikuta mitenkään lainvastaisuusväitteen perustelua koskevaan

30 – Ks. tästä aiheesta em. teos Coutron, L., s. 102–104.

31 – Ks. erityisesti asia T-333/99, X v. EKP, tuomio 18.10.2001 (Kok. 2001, s. II-3021, 115–117 kohta) ja asia T-349/03, Corsica Ferries France v. komissio, tuomio 15.6.2005 (Kok. 2005, s. II-2197, 179 ja 180 kohta). Ks. myös asia F-59/05, De Smedt v. komissio, tuomio 19.10.2006 (Kok. H. 2006, s. I-A-1-109 ja II-A-1-409, 77 kohta).

32 – Em. asia X v. EKP (tuomion 115 kohta ja sitä seuraavat kohdat).

33 – Yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että oikeusriidan rajat määritellään kannekirjelmässä ja että vastauskirjelmässä esitettyä lainvastaisuusväitettä ei voida ottaa tutkittavaksi (yhdistetyt asiat 87/77, 130/77, 22/83, 9/84 ja 10/84, Salerno ym. v. komissio ja neuvosto, tuomio 11.7.1985 (Kok. 1985, s. 2523, 37 kohta)). Ks. myös yhdistetyt asiat T-134/03 ja T-135/03, Common Market Fertilizers v. komissio, tuomio 27.9.2005 (Kok. 2005, s. II-3923, 51 kohta), joka pysytettiin asiassa C-443/05 P, Common Market Fertilizers v. komissio, 13.9.2007 annetussa tuomiossa (Kok. 2007, s. I-7209, 106–110 kohta).

34 – Ks. erityisesti asia C-135/92, Fiskano v. komissio, tuomio 29.6.1994 (Kok. 1994, s. I-2885, 31–33 kohta).

35 – Asia 125/78, GEMA v. komissio, tuomio 18.10.1979 (Kok. 1979, s. 3173, Kok. Ep. IV, s. 633, 26 kohta).

velvoitteeseen silloin, kun tämän kanneperusteen katsotaan käyvän selkeästi ilmi kannekirjelmän perusteluista, vaikka kantaja ei olisi nimenomaisesti ilmoittanut esittävänsä lainvastaisuusväitettä EY 241 artiklan nojalla. [36]

75. Toisin sanoen yhteisöjen tuomioistuimet voivat hyväksyä implisiittisen lainvastaisuusväitteen vain, jos sen oikeudelliset perustelut esitetään kannekirjelmässä niin selkeästi ja tarkasti, että voidaan varmasti todeta, että kyseisten tuomioistuinten käsiteltäväksi on saatettu EY 241 artiklan mukainen lainvastaisuusväite. [37] Kun tämä edellytys täyttyy, vastaaja voi esittää puolustuksensa tämän liitännäisen riitauttamisen osalta. [38]

76. Kun näitä vaatimuksia sovelletaan käsiteltävänä olevassa asiassa, on todettava, että kuten neuvosto ja komissio myöntävät, Espanjan kuningaskunnan kannekirjelmässä esitetyillä kahdella väitteellä ja niiden perusteluilla on tarkoitus ensinnäkin riitauttaa täsmällisesti asetuksen N:o 1954/2003 3, 4 ja 6 artiklan laillisuus ja toiseksi vaatia asetuksen N:o 1415/2004 kumoamista, *sikäli kuin siinä pannaan täytäntöön ensin mainitun asetuksen 3 ja 6 artikla*.

77. Asetuksella N:o 1415/2004 täytäntöön pantujen asetuksen N:o 1954/2003 3 ja 6 artiklan liitännäinen riitauttaminen sisältyy siis mielestäni Espanjan kuningaskunnan kannekirjelmään, jossa sille esitetään selkeät ja tarkat oikeudelliset perustelut.

78. Lisäksi on todettava, että neuvoston vastineesta ilmenee, että neuvosto on ymmärtänyt, että Espanjan kuningaskunnan kannekirjelmässä esitetyillä väitteillä oli tarkoitus riitauttaa asetuksen N:o 1954/2003 3 ja 6 artiklan laillisuus. [39] Implisiittinen lainvastaisuusväite oli siis selvä molemmille asianosaisille.

79. Tästä seuraa, että vaikka Espanjan kuningaskunta ei nimenomaisesti ilmoittanut

36 – Asia T-262/94, Baiwir v. komissio, tuomio 6.6.1996 (Kok. H. 1996, s. I-A-257 ja II-739, 37 kohta). Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan oikeuskäytännön perusteella voidaan katsoa, että lainvastaisuusväite on esitetty implisiittisesti, kun kannekirjelmästä käy suhteellisen selkeästi ilmi, että kantaja tosiasiassa esittää tällaisen väitteen.

37 – Ks. vastaavasti asia T-171/00, Spruyt v. komissio, tuomio 20.9.2001 (Kok. H. 2001, s. I-A-187 ja II-855, 53 kohta) ja asia T-59/01, Nardone v. komissio, tuomio 26.2.2003 (Kok. H. 2003, s. I-A-55 ja II-323, 27 kohta). Ks. myös em. teos Coutron, L., s. 103. Toinen esimerkki implisiittisestä lainvastaisuusväitteestä, ks. asia T-173/04, Carius v. komissio, tuomio 25.10.2006 (Kok. H. 2006, s. I-A-2-243 ja II-A-2-1269, 44–60 kohta).

38 – Em. asiassa Spruyt v. komissio antamassaan tuomiossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin varmisti, että komissio oli voinut kirjallisen käsittelyn aikana esittää kantansa implisiittisen lainvastaisuusväitteen osalta (tuomion 54–61 kohta).

39 – Ks. tämän ratkaisuehdotuksen 34 kohta.

kannekirjelmässään, että se esittää EY 241 artiklan nojalla kanneperusteen, joka koskee asetuksen N:o 1954/2003 3 ja 6 artiklan lainvastaisuutta, tämän lainvastaisuusväitteen voidaan katsoa sisältyvän implisiittisesti kyseiseen kannekirjelmään.

80. Tämä seikka on mielestäni esteenä sille, että käsiteltävänä olevaa lainvastaisuusväitettä pidettäisiin myöhästyneenä ja että se jätettäisiin siksi tutkimatta.

81. Myöskään se, että kyseessä on asetuksen N:o 1954/2003 osittainen liitännäinen riitauttaminen, ei mielestäni estä sen ottamista tutkittavaksi.

82. Sen vaatimuksen osalta, jonka mukaan pääasiallisesti ja liitännäisesti riitautettujen toimien välillä on oltava suora oikeudellinen yhteys, ei mielestäni voida moittia kantajaa siitä, että tämä osoittaa tällaisen yhteyden kohdistamalla lainvastaisuusväitettä tukevat väitteensä pääasiallisesti niihin perusasetuksen säännöksiin, jotka ovat samat kuin ne, jotka toteutetaan täytäntöönpanoasetuksella.

83. Lisään vielä, että pääasiallinen perustelu oikeuskäytännölle, jonka mukaan yhteisön toimenpiteen osittainen kumoaminen on mahdollista vain silloin, kun ne osat, joiden kumoamista on vaadittu, ovat sellaisia, että ne voidaan erottaa toimenpiteen muista osista,[40] eli se perustelu, etteivät yhteisöjen tuomioistuimet voi lausua kanteen ulkopuolelta, kun niiltä on vaadittu yhteisön säädöksen osittaista kumoamista ja kun ne toteavat, ettei riitautettuja säännöksiä voi erottaa säädöksen muista osista, ei koske lainvastaisuusväitettä. Tämän oikeussuojakeinon yhteydessä nimittäin voidaan vaatia vain liitännäisesti riitautetun säädöksen jättämistä soveltamatta, ei sen kumoamista.

84. Tätä oikeuskäytäntöä ei siis mielestäni voi soveltaa analogisesti lainvastaisuusväitteeseen.

85. Lopuksi katson, ettei se, että Espanjan kuningaskunta nimenomaisesti esitti vastauskirjelmässään EY 241 artiklan nojalla lainvastaisuusväitteen asetuksesta N:o 1954/2003, tarkoita, että se riitauttaisi kaikki kyseisen asetuksen säännökset. Kannekirjelmässä esitettyjen perustelujen mukaisesti väitteet kohdistuvat kyseisen asetuksen 3 ja 6 artiklaan.

40 – Ks. erityisesti em. asia Espanja v. neuvosto (tuomion 9 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

86. Edellä esitettyjen seikkojen perusteella katson, että Espanjan kuningaskunta voi vaatia käsiteltävänä olevan kumoamiskanteen tueksi asetuksen N:o 1954/2003 3 ja 6 artiklan jättämistä soveltamatta.

87. Käsiteltävänä olevan kanteen on näin ollen mielestäni katsottava perustuvan yhteen ainoaan kanneperusteeseen, eli asetuksen N:o 1954/2003 3 ja 6 artiklaa koskevaan lainvastaisuusväitteeseen, ja kanneperusteen tueksi Espanjan kuningaskunta esittää kaksi väitettä, eli kansalaisuuteen perustuvan syrjinnän kieltoa koskevan periaatteen loukkaamisen ja harkintavallan väärinkäytön.

B *Espanjan kuningaskunnan esittämän lainvastaisuusväitteen perusteltavuus*

88. Kuten edellä olen todennut, Espanjan kuningaskunta esittää kansalaisuuteen perustuvan syrjinnän kieltoa koskevan periaatteen loukkaamista ja harkintavallan väärinkäyttöä koskevien väitteiden tueksi samat perusteet, jotka se esitti edellä mainitussa asiassa Espanja vastaan neuvosto.

89. Kansalaisuuteen perustuvan syrjinnän kieltoa koskevan periaatteen loukkaamista koskevan väitteen tueksi Espanjan kuningaskunta toteaa seuraavaa:

– ensinnäkin asetuksessa N:o 1954/2003 pyyntiponnistuksen laskemista varten vahvistettu viiteajanjakso 1998–2002 vastaa ajanjaksoa, jonka aikana Espanjan kuningaskuntaan sovellettiin muista jäsenvaltioista poiketen rajoittavaa järjestelmää sen liityttyä Euroopan yhteisöön, ja

– toiseksi asetuksen N:o 1954/2003 6 artiklan 1 kohdassa määritelty biologisesti herkkä alue, jolla erityistä pyyntiponnistusjärjestelmää sovelletaan, on sama kuin entinen alue ”Irish Box”, jolla Espanjan kuningaskunnan oli niin ikään noudatettava rajoittavaa järjestelmää.

90. Yleisesti ottaen Espanjan kuningaskunta katsoo, että siirtymäjärjestelmä, jota sen piti noudattaa yhteisöön liityttyään, päättyi 31.12.2002 ja että uudessa asetuksessa ei olisi pitänyt käyttää viiteajanjaksona vuosia 1998–2002. Se väittää, että ottamalla tämän

ajanjakson pyyntiponnistuksen arvioinnin viiteajanjaksoksi asetuksessa N:o 1954/2003 neuvosto jatkoi kyseistä asetusta edeltäneessä lainsäädännössä kyseessä ollutta syrjintää.

91. Espanjan kuningaskunta väittää edelleen, ettei neuvosto ole ottanut huomioon liittymisasiakirjan määräyksistä johtuvaa espanjalaisten alusten erityisasemaa, mikä tarkoittaa, että kansalaisuuteen perustuvan syrjinnän kieltoa koskevaa periaatetta on loukattu.

92. Espanjan kuningaskunnan toisen väitteen mukaan neuvosto on asetuksen N:o 1954/2003 6 artiklan hyväksyessään käyttänyt väärin harkintavaltaansa, koska biologisesti herkän alueen määrittämisen todellisena tavoitteena ei ole suojella kummelituskan poikasia vaan jatkaa rajoituksia, joita espanjalaisille aluksille asetettiin jo ”Irish Boxilla”.

93. Espanjan kuningaskunta nimittäin katsoo, että jos asetuksen N:o 1954/2003 6 artiklassa säädetyillä toimenpiteillä olisi todella haluttu suojella kummelituskan poikasia, samanlaisia toimenpiteitä olisi pitänyt soveltaa muillakin läntisillä vesialueilla. Se väittää edelleen, että tämäntyyppisten teknisten toimenpiteiden toteuttamista säännellään kalavarojen säilyttämisestä nuorten meren eliöiden suojelemiseksi toteutettavien teknisten toimenpiteiden avulla 30.3.1998 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 850/98. [41]

94. Julkisasiamies Léger tarkasteli näitä kahta väitettä yksityiskohtaisesti ratkaisuehdotuksessa, jonka hän esitti edellä mainitussa asiassa Espanja vastaan neuvosto.

95. Yhdyn hänen arviointiinsa ja viittaan tässä hänen ratkaisuehdotuksensa 41–81 kohtaan.

96. Tuon tässä yhteydessä esiin vain seuraavat seikat.

97. Ensimmäisen väitteen osalta kalavarojen pysyvyyden turvaamista koskevan tavoitteen näkökulmasta on mielestäni objektiivisesti perusteltua, että asetuksessa N:o 1954/2003 säädetään kaikille jäsenvaltioille järjestelmä, jolla pyyntiponnistusta rajoitetaan kussakin jäsenvaltiossa edellisenä ajanjaksona eli vuosina 1998–2002 harjoitettujen kalastusten

41 – EYVL L 125, s. 1.

pyyntiponnistuksen perusteella. Asetuksen N:o 1954/2003 3 artiklassa säädettyä pyyntiponnistuksen yleistä hallinnointijärjestelmää ei siis voida pitää syrjivänä.

98. Asetuksen N:o 1954/2003 6 artiklan 1 kohdassa määritellyn biologisesti herkän alueen osalta asiakirja-aineistosta ilmenee, että se on vain osittain päällekkäinen ”Irish Boxin” kanssa, sillä biologisesti herkkä alue käsittää alle puolet ”Irish Boxista”.[42] Näin ollen voidaan tuskin väittää, että rajoittavaa järjestelmää, jota Espanjan kuningaskuntaan sovellettiin ”Irish Boxilla” asetuksen N:o 685/95 nojalla vuosina 1998–2002, olisi asetuksen N:o 1954/2003 6 artiklan 1 kohdassa jatkettu kyseisen jäsenvaltion vahingoksi. Myös kyseisessä artiklassa tarkoitetulla biologisesti herkällä alueella sovellettu pyyntiponnistuksen arviointimenetelmä pohjautuu objektiiviseen perusteeseen eli aluksilla, joiden kokonaispituus on vähintään 10 metriä, vuosina 1998–2002 harjoitettujen kalastusten vuosittaisina keskiarvoina laskettuihin pyyntiponnistuksiin, mikä lisäksi vaikuttaa aivan perustellulta pyyntiponnistuksen rajoittamiseksi alueella, jolla esiintyy runsaasti kummelituskan poikasia.

99. Ensimmäinen väite on näin ollen mielestäni hylättävä.

100. Toisen väitteen osalta katson yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön[43] huomioon ottaen, ettei asetuksen N:o 1954/2003 6 artiklan hyväksymistä voida pitää neuvoston harkintavallan väärinkäyttönä.

101. Ensinnäkään Espanjan kuningaskunta ei ole osoittanut, että kyseisellä biologisesti herkällä alueella sovellettava erityinen pyyntiponnistusjärjestelmä olisi otettu käyttöön nimenomaan muussa kuin siinä tarkoituksessa, että voitaisiin turvata kummelituskan poikasten säilyminen.

102. Toiseksi katson, että käsiteltävänä olevassa asiassa se, että nuorten meren eliöiden suojelua koskevat tekniset toimenpiteet voivat sisältyä myös johonkin toiseen asetukseen, tai se, että on olemassa muitakin biologisesti herkkiä alueita, ei merkitse, että neuvosto olisi käyttänyt väärin harkintavaltaansa.

103. Tästä seuraa, että toinenkin väite, jonka Espanjan kuningaskunta on esittänyt lainvastaisuusväitteensä tueksi, on mielestäni hylättävä.

42 – Ks. neuvoston vastaukseen ja komission väliintulokirjelmään em. asian Espanja v. neuvosto yhteydessä liitetyt kartat.

43 – Ks. erityisesti asia C-331/88, Fedesa ym., tuomio 13.11.1990 (Kok. 1990, s. I-4023, 24 kohta) ja asia C-110/97, Alankomaat v. neuvosto, tuomio 22.11.2001 (Kok. 2001, s. I-8763, 137 kohta). Tämän oikeuskäytännön mukaan ”toimenpidettä tehtäessä harkintavaltaa on käytetty väärin, jos objektiivisten, asiaankuuluvien ja yhtäpitävien seikkojen perusteella on selvää, että toimenpide on tehty yksinomaan tai ainakin olennaisilta osin muiden kuin esitettyjen päämäärien saavuttamiseksi tai perustamissopimuksessa asian käsittelyjärjestykseksi erityisesti määrätyn menettelyn välttämiseksi”.

104. Koska yhtään lainvastaisuusväitteen tueksi esitettyä väitettä ei ole hyväksytty, lainvastaisuusväite, joka on ainoa kanneperuste, johon asetuksen N:o 1415/2004 1–6 artiklan kumoamista koskeva vaatimus pohjautuu, on hylättävä.

105. Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että käsiteltävänä oleva kanne on hylättävä perusteettomana.

IV Ratkaisuehdotus

106. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin

– ottaa tutkittavaksi Espanjan kuningaskunnan esittämän lainvastaisuusväitteen, joka koskee tiettyjä yhteisön kalastusalueita ja kalavaroja koskevan pyyntiponnistuksen hallinnoinnista, asetuksen (ETY) N:o 2847/93 muuttamisesta sekä asetusten (EY) N:o 685/95 ja (EY) N:o 2027/95 kumoamisesta 4.11.2003 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1954/2003 3 ja 6 artiklaa

– hylkää Espanjan kuningaskunnan kumoamiskanteen ja

– velvoittaa Espanjan kuningaskunnan korvaamaan oikeudenkäyntikulut yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaisesti sekä Euroopan yhteisöjen komission vastaamaan omista kuluistaan saman artiklan 4 kohdan mukaisesti.